

KAKO NAJ ODGOVORIMO TISTIM, ki napadajo Slovence?

Italijanom, ki nas napadajo in sramotijo s »titinici«, ni vredno odgovarjati, ako iz njih izvajamo jasno spoznanje, da so nedostopni za vsako trezno razmišljanje. Večina Italijanov si pa želi, da pojasnimo svoje stališče, ker ljubi resnico in noče delati krivice. Naj torej damo nekaj pojasni glede očitkov, ki jih prinaša narodno nestrujno italijansko časopisje tudi na račun tako zvanih »belih« Slovencev.

»Vsi ste glasovali za Titovo Jugoslavijo«

Tudi duhovnikom očita neko italijansko časopisje, da so podpisovali spomenice v prid FLRJ. Poliko bolj velja ta očitek številnim drugim »belim« Slovincem. — Iz tega dejstva izvajajo naši narodni nasprotniki, da smo vsi titovci, da nam je ljubša komunistična Jugoslavija kot demokratična Italija — in da smo navsezadnje soodgovorni celo za zločine, ki so jih komunisti izvršili v l. 1945.

Na to odgovarjamo:

1. Ni res, da so vsi Slovenci podpisali izjavo za »Titovo« Jugoslavijo, kajti mnogi so podpis odločno odklonili, ker so vedeli, da komunisti hočejo s podpisom takih izjav dobežati pred svetom, da si Slovenci želijo prav »progresivne« demokracije, kar ni res. — Mnogi so se z odločeno zavrnitvijo tega podpisa tako izpostavili, da so morali zapustiti svoj dom in se podati v mrzlo tujino. — Zopet drugi so podpisali s pridržkom, da so za resnično demokratično Jugoslavijo, ki bo pravična do vseh manjšin — torej tudi do italijanske.

2. Zelo veliko Slovencev se je podpisalo za FLRJ iz samega strahu. Italijani bi na njihovem mestu po večini storili isto.

3. Marsikak Slovenec se je podpisal za FLRJ, ker je prepričan, da se sedanji režim v Jugoslaviji ne bo dolgo vzdržal, a na drugi strani ne župa v pravičnost Italije napram naši manjšini. — Upravičenost tega nezaupanja nam potrjujejo šovinistični izpadi proti Slovincem in borba proti njihovim najosnovejšim pravicam v preteklosti in sedanjosti.

Slovenci smemo upati, da se komunisti v Jugoslaviji ne bo mogli dolgo obdržati na oblasti, ker ima v ljudstvu veliko manj zaslome kot na pr. v Italiji. V Italiji pride na vsakega 18. državljana en član kompartije, medtem ko pride v Jugoslaviji na vsakega 52. državljana en partijec. — »Osservatore Romano« 25. VI. povedal še več, t. j. da se 85% ljudstva »niti ne simpatizira s komunistom«.

4. Dodati moramo, da so mnogi Slovenci pošaljali zavezniškim oblastem izjave, naj njihovih podpisov ne jemljejo resno, ker so jih dali le pod pritiskom groženj.

Torej iz omenjenih podpisov nikakor ni mogoče izvajati, da so vsi Slovenci »titinici« ali da so še laži to bili.

Res pa je, da bo težko najti Slovence, ki bi ne bil rajši v svoji zares demokratični državi kot v Italiji. — Ali niso tudi vsi Italijani rajši v Italiji kot v Jugoslaviji? Med Slovenci in Italijani je pa v tem pogledu zelo velika razlika. — Slovinci se bojijo Italije, ker so imeli z njo silno slabe izkušnje skozi 25 let. Ali jim je bila tu priznana tudi ena sama narodna pravica? — Vse drugačno je bilo stališče Italijanov v Jugoslaviji. Veliko manj jih je bilo in po pravici se ne morejo pritoževati, da jim je demokratična Jugoslavija kratila tudi le eno sa-

mo pravico. Imeli so celo organizacije: »Dopolavoro«, »Balilla« itd.

In vendar moramo reči, da nas Italijani glede nacionalizma daleč nadkriljujejo. Ni še dolgo, odkar je zelo odličen katoličan podal sledečo izjavo: »Rajši v komunistični Italiji kakor v demokratični Jugoslaviji.«

Naše mnenje pa je, da bodi vsaka država do vseh državljanov tako pravična, da bo vsak državljan v njej srečen. Nemci, Italijani in Francozi se v Švici počutijo tako dobro, da jim še na misel ne pride,

da bi poželjivo gledali v svoje narodne države.

Tudi Italija naj bo napram Slovincem taka, da bodo radi sprejeli nase žrtev bivanja izven narodnih mej.

Nacionalni šoviniisti in ljudje, ki pravijo, kakor smo te dni slišali, »da je treba dati Slovincem strup, a ne šola«, naj se ne čudijo, če je postalo Slovincem bivanje v kulturni Italiji težko breme.

Vkljub vsemu se pa nadajamo, da se je večina Italijanov iz zgodovine le nekaj naučila in da vsaj sluti, v kaki smeri se bo razvijala v bodočnosti. V sv. pismu beremo: »Ko se boš naveličal zaničevati druge, boš sam zaničevan.« Te besede naj si vzamejo k srcu!

IZJAVE

nekega zanesljivega izobraženca

(Nadaljevanje)

Gospodarska sužnost

Pri mletju oljk so bili prisotni plačani »zaupniki« (po 2 komunisti), ki so točno popisovali, koliko ima kdo oljk, in potem so lastnikom pustili 20 kg olja na osebo v družini. Vse drugo je vzela oblast in plačala lastniku a 38 din 1 kg olja, in sicer takoj v gotovini. Toda oblast ga je potem prodajala uradništvu kot aprovizacijo veliko dražje.

Umljivo, da je ljudstvo na tako postopanje gledalo postrani.

Ljudje se bojijo, da bo tako letos tudi z vinom ob trgtavi.

Vino se more prodajati edino preko zadrug. Uradna cena za vino je pri litru 7 din. (V coni B so ponekod gostilničarji vino kupili po 60 jugolir. Država jim je pri litru nabila tar. 30 jugolir. Prodajati pa smejo liter vina po 88 jugolir, torej z 2 jugolirama zgube pri litru).

Vinorodni kraji so s to tarifo strašno udarjeni. Ljudstvo je strašno slabe volje, zlasti okolica Sibenika je neverjetno razočarana.

V žitornih krajih oblast jemlje žito, pšenico, koruzo itd. in plačuje po maksimalnim cenam, a kmetu pušča minimalno, skrajno nizko, za življenje nezadostno množino. Isti kmet mora poznače hrano kupovati ali na črni borzi ali je dobiva na aprovizacijo, toda vedno »svoje žito« bolj drago kupi.

Ljudstvo tega ni navajeno. Toži in trpi.

Ljudstvo pravi tako: »Zemlja je naša, a sad je njihov. Kaj nam je treba potem še delati? Kaj nam oni dajo?«

Ljudstvo je lačno, boso in golo. Težko je priti do hrane tudi na črni borzi. Hrane ni, ker jo je oblast vzela. Silno težko je priti do denarja. Težko so kazni za prekršitelje glede dobave hrane po črni borzi. Aprovizacija pa je premala.

Skoraj nemogoče je priti do tekstilnih izdelkov, do obleke. Ljudstvo je nago. »Do kdaj bo vse to trajalo?« se sprašuje.

Davki

Vrh vsega tega mora ljudstvo plačevati težke davke. Zanimivo pa je to, da nihče ne more dobiti potrdila, da je plačal ves davek. Zato znova in znova pobirajo iste davke.

Skoro vsak dan hodijo po vaseh ljudje z Davčne uprave (Finančni depek pri Narodnih odborih) in zahtevajo, da se plača davek.

Seveda so davki iz drevja v dan večji in ljudje ne pomnijo česa podobnega — in jokajo za prekletem izkoriščevalskim kapitalističnim redom.

Militarizem

Redni vojaški rok za rekrute je: dve, tri, štiri leta (pri močnarici).

SV. STOLICA ZA MIR

»Osservatore Romano« je objavil vrsto člankov o nevarnosti nove vojne, ki grozi svetu, če se Vzhod in Zapad ne bosta sporazumela. Clankar pravi, da bi bila kaka »križarska vojna« zoper komunizem — kakor pa vsaka vojna — pogubna. Če je na obeh straneh dobra volja, se mir lahko ohrani. Tako stališče do vojne je Cerkev vedno imela — in ni torej nič posebnega.

Sv. oče je baje poslal posebno vabilo Trumanu in Stalinu, naj bi se sama sestala in skupaj pomenila o vprašanjih, o katerih se njiu ministri ne morejo sporazumeti. Truman je z veseljem sprejel vabilo, o Stalinu pa ne vemo. Komunisti pa bodo kljub temu trdili, da Vatikan pripravlja vojno. — Z nirom se lahko vse obvaruje, z vojno pa vse zgubi! Tako sodijo predstavniki Cerkve. — Ker pa svet nima dobre volje in Cerkev navadno ne posluša, je svetovni mir vkljub razpravam vatikanskega glasila ogrožen. Kje danes najbolj manjka dobre volje, vedo že vsi ljudje, ki ne žive z glavno v žaklju rdečo propagande.

Velike slovesnosti v Rimu

Prišle so na vrsto kanonizacije novih svetnikov. Trije so bili proglašeni v nedeljo 22. junija: sv. Janez de Britto, sv. Jožef Cafasso, sv. Bernardin Realin. De Britto in Realin sta jezuita, Cafasso pa svetni duhovnik iz Turina. Bil je Don Boskov spovednik. Sv. Janez de Britto je po rodu Portugalec. Bil je misijonar v Indiji, kjer je imel velike uspehe. Med drugimi je spreobrnil tudi tamkajšnjega kralja. Ker je imel ta kot pogani več žena, je moral po krstu odsloviti vse druge žene in obdržati samo prvo, ki je bila edina prava žena. S tem se je de Britto hudo zameril najmlajši ženi spre-

obrnjenega kralja, ki se je zato nad njim maščevala. S pomočjo svojega strica ga je dala zapreti in obglaviti.

Sv. Bernardin Realin je Italijan. Predno je postal jezuit, je bil profesor, advokat, pesnik. Bil je zelo učen mož. Jezuit je postal, potem ko mu je umrla zaročenka. Bil je eden najbolj odličnih vzgojiteljev, pridigarjev in spovednikov svojega časa.

Nove kanonizacije bodo v nedeljo 6., 13. in 27. julija.

Kratke novice

Katoliški zdravniki z vsega sveta so imeli svoj kongres v Lizboni na Portugalskem. Ob zaključku kongresa so poročali v Faimeo, kjer so imeli uro češčenja v tankajšnji ba-
nki. Ob tej priliki so se tudi posvetili brezmadežnemu Sreč Marijinemu.

Stolnica sv. Štefana v Budimpešti je pogorela. Glavna kupola se je sesula na kup. Škode je za 12 milijonov.

Francosko-španska meja je že več mesecev zaprta za vsak promet. To dni so jo odprli za izredno priliko: s slovesnim sprevodom so prepejgali podobo fatimske M. B., ki jo je mons. Carmelo Ballester, škof v Viktoriji v Španiji, daroval mons. Terrieru, škofu v Bayonneu-jun na Francoskem. Na mednarodnem mostu v Andaye se je izvršila izrečitev. Zelo značilno: vera in verski simboli ne poznajo zapor in pregraj, marveč družijo narode preko vseh mej.

Napadalce tržaškega škofa msgr. je Santina je sv. Stolica sama s posebnim dekretom proglasila za izobčene iz sv. Cerkve. To izobčenje je pridržano na poseben način sv. očetu. To se pravi, da tistih, ki so se u-

Nad. na 2. str.

OKNO V SVET

PARIŠKA KONFERENCA PRO-PADLA. V Parizu so se sestali 27. junija zunanji ministri Velike Britanije, Francije in SZ, da se pogovorijo o Marshallovem načrtu, kako gospodarsko pomagati evropskim državam. Vsi sestanki, ki so jih trije ministri imeli, so bili tajni. Konferenca se je zaključila 2. t. m., in sicer s popolnim neuspehom. Molotov nikakor ni hotel pristati na Marshallov načrt, češ da bi le-ta pomenil vmešavanje v notranje razmere posameznih držav. Ako ZDA hočejo resnično pomagati Evropi, naj kratko in malo — tako meni Molotov — nakažejo posameznim državam potrebne kredite. Molotov se je vrnil v Moskvo, razpravljanje o Marshallovem načrtu pa se bo nadaljevalo brez Rusije: Velika Britanija in Francija sta razposlali 22 evropskim državam vabilo, naj se udeležijo nove konference o Marshallovem načrtu, ki se bo menda vršila v Parizu 12. t. m. Na konferenco so vabljene tudi vzhodne države, ki so pod sovjetskimi plivom. Ali se bodo konference udeležile, ni znano.

KITAJCI OBDOLŽUJEJO. Neki visok kitajski uradnik ministrstva za obrambo je izjavil, da je med 800.000 vojakov, ki jih premorejo komunisti v Mandžuriji, 600.000 opremila SZ, 100.000 pa je Korejaneec.

KOMISIJA OZN ZA BALKANSKE ZADEVE je predložila Varnostnemu svetu svoje poročilo, v katerem dolži Jugoslavijo, Albanijo in Bolgarsko, da so podpihovala meščansko vojno v Grčiji s tem, da so vežbale in oboroževale grške upornike in jim dajale zavetišče na svojem ozemlju. Nadalje ugotavlja, da je razvidno iz govorov jugoslovan-

skih in bolgarskih politikov ter iz časopisja, ki je pod kontrolo jugoslovanske in bolgarske vlade, da Jugoslavija in Bolgarija podpirata politiko, ki si prizadeva za upostavljanje samostojne makedonske države v okviru jugoslovanske federacije.

ADMIRAL-REDOVNIK. Francoski admiral Georges D'Argeulieu, 58 let star, ki je bil do nedavnega francoski visoki komisar v Indokinii, se bo 16. t. m. umaknil v samostan bosonogih karmeličankov. D'Argeulieu je bil v samostanu že od l. 1932, toda moral ga je zapustiti v začetku svetovne vojne, ko je bil pozvan pod orožje (v Franciji duhovniki in redovniki niso oproščeni vojaške službe). L. 1940. je postal nemški ujetnik, toda posrečilo se mu je zbežati iz ječništva in priti v London k gen. De Gaulleu, s katerim sta velika prijatelja.

GENERAL EISENHOWER, načelnik ameriškega generalnega štaba, je bil imenovan za rektorja univerze Columbia. Ker so začele krožiti novice, da je Eisenhower zapustil vojsko in prevzel civilno službo, ker misli kandidirati za predsednika ZD, je Eisenhower izjavil, da s tem nikakor ne misli zapustiti armade in da bo še nadalje ostal general z vsemi pravicami.

NOVI BRITANSKI MINISTER PRI VATIKANU. V ponedeljek 30. junija je predložil svoje poverilnice sv. očetu novi britanski minister pri Vatikanu John V. Perowne. Novi britanski diplomatski zastopnik pri sv. stolici ima 50 let in je bil dosedaj načelnik odseka za južnoameriške zadeve pri britanskem zunanjem ministrstvu.

GENERAL DE GAULLE je imel v mestu Lille govor, v katerem je opozoril na nevarnosti, ki izvirajo iz nasprotstva med ZDA in SZ. »Rusko gospostvo nad dvema tretjinama evropskega ozemlja«, je dejal general, »je ustvarilo enega najnevarnejših svetovnih položajev, kar jih poznamo od začetka svetovne zgodovine. Ruski velikan ima v Ameriki mogočnega nasprotnika. To nasprotstvo bi utegnilo prej ali slej izbruhniti v orjaškem spopadu, ki ne bo prizancel nobenemu narodu na zemlji«. General je nato hudo napadel francosko komunistično stranko, ki podpira sovjetske težnje in »skuša upočastiti svoje diktator, očitno ali prikrito, nad telesom in dušo Francije«. Naloga Francije bi morala obstajati v tem, da organizira Evropo kot »ravnovesni čintelja« med Rusijo in Ameriko z namenom, da se ohrani mir.

EVA PERON V ITALIJI. Soproga argentinskega ministrskega predsednika Eva Peron, ki so mudi na obisku v Evropi, je dospela 26. junija v Rim, kjer je bila slovesno sprejeta. Naslednji dan je bila v avdienci pri sv. očetu, 28. junija pa ji je priredila slovesen sprejem na Kapitolu italijanska vlada.

ČLEN 108. Italijanska ustavodajna skupščina je odobrila člen 108, s katerim se uzakonjuje v Italiji deželna uredba in določa posebna avtonomija za Sicilijo, Sardinjo, Južno Tirolsko, Val d'Aosta in za Furlanijo ter Julijsko Benečijo. Italijanski nacionalisti so zelo razočarani, ker bo tudi naša dežela dobila svoj poseben statut in avtonomijo. Bojijo se, da je s tem ogrožen obstoj italijanskega naroda.

deležili napada na msgr.-ja Santina, ne more odvezati noben duhovnik niti škof brez posobnega dovoljenja iz Rima.

Slovesnost prenosa milostne podobe M. b. na Brezje

V nedeljo 15. junija je prevz. g. škof ljubljanski v spremstvu dveh p. franciskanov ob 7. uri zjutraj prispejal z milostno podobo iz ljubljanske stolnice na Brezje. Sprejela jo je velika množica ljudi, ki so prišli večinoma peš, a tudi v tako naprpanih vlakih, da so komaj mogli iz njih izstopati. Ko so milostno podobo prinesli v svetilišče, je vsa množica ljudstva glasno ihtela. Med romarji je bilo tudi precej izobražencev, ki so z veliko pobožnostjo pokolenih hodili okrog oltarja in se priporočali nebeski Materi.

Ljubljanski škof je odšel iz ljubljanske stolnice na predvečer po postojni pobožnosti okrog 1/2 12. ure. Za slovo od Marije so bile v stolnici ves teden pobožnosti, katerih se je udeleževala velika množica ljudstva. Samo dne 14. VI. so razdelili okrog 12.000 obhajil. V ljubljani govorijo o izrednih uslišanjih ob priiki te pobožnosti. — Vkljub oviram od strani oblastev je torej prenos zelo lepo uspel. V ljubljani je bil naval ljudstva tak kot ob priiki velikih kongresov. — Nov dokaz, da slovensko ljudstvo odklanja brezboštvo in da išče v sedanjih stiskah pomoči pri Bogu in Mariji.

Ce bi »ljudska« oblast bila resljidska, bi morala to upoštevati in svoje ravnanje s Cerkvijo BISTVENO spremeniti.

Mohorjeva družba v Celju

je od lani do letos zgrubila 23.000 naročnikov, ker je ljudstvo spoznalo, da iz teh knjig ne veje več duh sv. Mohorja, škofa Slomskega in vseh drugih velikih graditeljev katoliške kulture med Slovenci.

PREGANJANJE VERE V FLRJ

Vatikansko glasilo »Osservatore Rom.« je dne 25. VI. ponatisnilo iz revije Civiltà Cattolica zelo dolgo poročilo o »razvoju verskega preganjanja v Jugoslaviji«. To poročilo je razdražilo med drugim tudi isto primorsko glasilo, ki tu pa tam kar pobožno pohvali kakega gospoda zaradi prvega obhajila ali podobnega, a redno napada škofove, v katerih imenu opravljajo duhovniki svoje dušnopastirske naloge tudi med Slovenci. Tudi o napadu na tržaškega škofa v Kopru je pisal ta list tako, kakor da je prav za prav škof sam kriv grdega napada, ker se je prodrnil skrbeti za svojo čredo. — Torej to glasilo piše, da je članek o preganjanju Cerkve v Jugoslaviji veriga laži — in celo grozi Vatikanu samemu, ker da zlorablja svoj diplomatski položaj v FLRJ. — Toda vsa jeza nič ne pomaga. Vsi, ki vedo, kaj pomeni svoboda Cerkve, in prihajajo iz Jugoslavije, potrjujejo resničnost pisa-

nja vatikanskega glasila. — Kaka verska manifestacija in polne cerkve proti željam oblasti še ne dokazujejo svobode Cerkve. Ta zahteva mnogo več. — Za dobro ime v tem pogledu bo treba mnogo boljših dejanj, kajti komunističnih besed o svobodi, pravičnosti itd. je že ves svet sit in noben pameten človek ne da nanje niti počenega groša.

DOMAČE NOVICE

Opozorilo glede sv. birme

V soboto dne 12. julija ne bo sv. birme v nadškofijski kapeli zjutraj ob 9.30, pač pa popoldne ob 16.30. Prevzvišeni bo namreč odsoten, ker bo šel birmovat v oglejsko baziliko. V nedeljo 13. julija bo g. nadškof delil zakrament sv. birme v župni cerkvi v Podgori ob 8. uri zjutraj, v župni cerkvi v Koprivnem (Capriva di Cormons) pa ob 10. uri zjutraj.

Sveta gora

Ob nedeljah prihaja precej romarjev. Posebno razveseljivo je, da prihaja na ta sveti kraj mnogo mladencev. Naj le prihajajo v še večjem številu, da ozdravijo od hudih dušnih ran, ki so jim jih zadala leta vojne.

PODGORA

Na sv. Petra in Pavla dan je pel v naši vasi novo mašo naš rojak g. Hilarij Brezigar. Pridigal mu je domačin vlč. g. župnik I. Delpin. Slovesnosti se je udeležilo veliko duhovnikov. Pridiga je bila lepa in tudi petje je zelo ugalalo. Ljudstvo pa ni obhajalo te redke slovesnosti s tako versko gorečnostjo, kakršna je v navadi vsepovsod, kjer si Bog iz slovenske hiše izbere novega mazačenca.

Podgora je ob tej priliki pokazala, da je potrebna temeljite duhovne obnove. Zato so seveda tembolj hvalevredni tisti, ki so pri tej slovesnosti sodelovali in novomašnika podprli.

Novomašniku voščimo obilo božjega blagoslova in zlasti daru, da bi bil kot dušni pastir vedno nesebičen ter zadovoljen tudi z majhnimi uspehi.

GRGAR

V tihi noči se večkrat sliši regljanje strojne ali posamezni strelji iz pušk na pobočjih okrog naše vasi. Po večini streljajo na »tihatapce«. Govori se, da so v zadnjih tednih okrog naše vasi ubili šest oseb, ki so hoteli skrivaj prekorati Morgano vo rto. Med njimi je bila mati petih otrok, ki so med vojno že izgubili očeta in najstarejšega brata in so sedaj ostali popolne sirote. Ljudje onstran rto so v velikih potrebah in bi radi kaj prinesli v Gorico, da bi si tukaj nabavili vsaj najpotrebnejše. Zato so prisiljeni nositi v mesto maslo, jajca in podobno. Pri tem pa jih straže ob meji streljajo kakor zajce. Če bi ne bilo skrajne si-

le, bi matere ne nosile »kontrabanda« v takih nevarnostih. Zato prosimo jugoslovanske oblasti, da bi kako uredile zamenjavo blaga med svojo in našo cono. To bi bilo samo v dobrobit ljudstva, ki je že dovolj drago plačalo »svobodo«. Seveda pa si ljudje ne žele, da bi se to vršilo potem zadrž, ker te gledajo le na to, da bi same vse dobiček požrle, še bolj kot prej trgovci.

IZ BOVCA

Za god farnege patrona sv. Urha je naš g. dekan Andrej Klobučar praznoval 40-letnico, odkar je prvič stopil pred božji oltar v službo Gospodovo. Obenem bo to 40-letnica njegovega dušnopastirskega dela na Bovškem.

Med nas je prišel že kot novomašnik. Sto in stokrat je prehodil te kraje kot pastir med svojimi ovčami. Večino današnjih Bovčanov je krstil, učil, pripravljaj na prvo sv. obhajilo, na sv. zakon in mnogo jih je že spremil tja gori za cerkev sv. Urha k večnemu počitku. Kakor do bri pastir pezna svoje ovce in jih kliče vse po imenu, tako lahko rečemo o njem, ki jih res po imenu po-

Čitajte MLADO SETEV!

Na prodaj v Katoliški knjigarni v Gorici in pri Fortunatu v Trstu, poleg Sv. Antona Novega.

zna. Vesele in težke dni je med nami preživel, svojo mladost je bovškemu ljudstvu daroval, med njima leče ostati tudi sedaj, ko mu venec belih las obdaja čelo.

Med prvo svetovno vojno, ko so se Bovečani razkropili po Koroškem in Kranjskem, je ostal sredi bojev in bojnih grozot kot vikar v Logu pod Mangartom. Po vojni je postal bovški dekan.

Kot mogočer hrast je kljuboval vsem viharjem in pritisku fašizma; v težkih časih, ko so mnogi zatajili slovensko ime, se ni vdal in ni postal blipe nobene tiranije. Vseskozi je bil le zvest služabnik Kristusov in navdušen Slovenec; to hoče še naprej ostati.

Vsi Bovečani se še dobro spominjajo, kako je bilo zadnji dan druge svetovne vojne. Sredi oboroženih Nemcev je stopal g. dekan skromno in vdan v voljo božjo proti cerkvi sv. Urha, ki jo je on sam sezidal. V to njegovo ljubljeno cerkev so ga peljali, da ga s cerkvijo vred poženejo v zrak. Toda Bog ni tega dopustil.

In letos je naš g. dekan v tej svoji cerkvi za god sv. Urha kot pastir sredi svojih ovce in kot oče med svojimi mladimi duhovniki obhajal svoj lepi praznik. Naj ga Bog ohrani do še bolj častitljivih let, da bi dočkal na Bovškem še kaj takšnih časov, kakršni so bili ob času njegove nove maše.

KANAL

Prejeli smo sporočilo, da je 8. VI. prav tiho obhajal tridesetletnico mašništva g. dekan Ivan Semič. Želimo mu, da bi mogel pasti svojo čredo v spodbudo dobrim in v spreobrnjenje zaslhim!

Prodaja kovinskih ostankov

Finančna intendanca v Trstu obvešča, da se je po odredbi ZVU ustanovila v Trstu komisija, ki ima nalog, da sprejema vse prošnje za nakup ali prodajo kovinskih ostankov, ki so italijanska državna last in se nahajajo v coni A.

Naslov komisije je: l'Ufficio Successioni ed Atti Giudiziari in Trieste, Largo Panfilii 2.

Vsakovrstni zavrženi ali poškodovani ostanki vojnih naprav ali vozil so italijanska državna last in vsakdo je dolžan prijaviti komisiji vrsto omenjenega materiala ter kraj, kjer se isti nahaja.

Vsi tisti, ki imajo namen kupiti omenjeni material ali ostanke, naj vložijo prošnjo na prostem papirju na imenovano komisijo. V prošnji naj natančno označijo: kraj, zaproseno kakovost in natančno ali domnevno količino materiala ter ceno po kosu v sedanji italijanski valuti.

Prosilci morajo v prošnji navesti svoj natančni naslov.

Podpoveljstvo Mestnih straž

hrani verigo za kmetški voz.

LISTNICA UPRAVE

Pošla nam je popolnoma številka 11 našega lista z dne 13. marca t. l. Kdor bi je mogel pogrešati ali jih ima kaj več v zalogi, je naprosen, da jih proda upravi.

Darovi

Ob prvi obletnici smrti Jurija Lukežiča, vzornega krščanskega moža iz Bilj, 200; nekdo in Trsta 100; N. N. Gorica 500; sanatorij 100; Dominik 767; N. N. iz Kobarida 500; od tam preplačilo 450; C. T. 500; iz B 70; birmanci iz cone B 400; kdor bo leha na rdečici, naj gre v cono B in bo ozdravel kot smo mi, 100; nekdo iz Bovškega 100; N. N. iz cone B v čast brezmadežnemu Sreu Marijine mu za osvobodjenje Slovencev izpod rdeče sužnosti 100; Roža, da bi Slov. Primorce cvetel, 200; Kanalski farani v spomin g. Piska, žrtve rdečega nasilja, »ker ni poslušal dobrih nasvetov«, 1050. Urhu za god brašno v karavi za romanje na Sv. Višarje - z Soške doline.

Bog povrni!

Za »Slovensko sirotišče«:

Neimenovana trgovka 1000 lir, Članarina 400, Dominik 500, Neimenovana odbornica podpornega društva: železno posteljo, 2 brandi, 1 stensko sliko Mat. božje, 1 stensko sliko Josipa Stritarja, 5 vilic, 5 nožkov, 6 žlic, 1 sobno preprogo, 3 svetilke, 1 vazo iz šrapnela.

Srčna hvala vsem, zlasti prelagi odbornici, ki nam je obljubila še marsikaj koristnega za naš ubožni zavod!

Dr. BONAVENTURA MAHNIČ

Tisk. G. Iucechi - Gorica

Tiskano z dovoljenjem A. I. S.

Urh in Zef

Zefovi so prišli srečno v mesto in si požehali duše pri Sv. Ignaciju, ker so se bali, da na tak dan le ozko pridajo v stolnici na vrsto. Po pobožnosti so šli iz cerkve in ga vratih jih je srečala tista Brika, ki prenaša vse svoje imetje od cerkve do cerkve, od veže do veže in ve za vse nočne in jutranje novice.

»Nunc Zef, ste že slišali, kaj se je nocoj zgodilo?«

»Kaj vendar?«

»Mater božjo so ukradli...«

»Pa vendar ne Matere božje? Pogledaj, da bi prišla še v nebesa ta navada, da bi ljudi ponoči ugrabljali in jih odvažali!«

»Hočem reči, da so v stolnici podoba svetogorske Marije ugrabili. O kako žalostno je bilo zdaj tam ob njenem oltarju! Ljudje so jokali...«

Zefova žena je ob tej novici ostrmea, Slavica pa je padla skoraj v nezavest, ker so se tako njene sanje razbiniile v nič, ako ni sanjala o rečeh, ki se bodo zgodile čez kako leto.

Pred cerkvijo se je že zbrala grupa žensk, ki so prišle deloma iz stolnice, deloma iz cerkve sv. Ignacija. Zefovi so prisluhnili.

Najbolj glasna je bila Nani Sraka: »Ali ste videli zločince, tatove, roparje?! Niti Marije ne privoščijo Slovence! In kdo je vsega kriv? tisti izdajalec, ki je tam pridigal, ima gotovo prste vmes. Če bi bil nedolžen, bi se z ljudstvom jezil, togotil, zgražal in jokati radi velikankega božjega ropa. Tako pa je hotel ljudi še tolažiti in je rekel, da je Marija v nebesih in da je ni mogoče ukrasti. — Jaz pa pravim, da je Marija tudi v podobi — kakor Jezus v posvečeni hostiji.«

»Ta je pa predebela!« se je oglašil Urh, ki je pravkar prišel od Jelena in se napotil v stolnico ter prisluhnil razburjeni razpravi. »Podoba nam je res draga in ugrabitev moramo zelo obsojati, toda med Marijo in njeno podobo moramo kristjani vendar razlikovati...«

Toni Purselut iz »Njujorka« je grdo preklel Marijo. »Mi se moramo postaviti za našo Marijo! Ali je res, ali ne?! Ta osel — je pokazal na Urha — je gotovo kak belogardist, ker zagovarja tatove in roparje. To delo so storili ali Lah ali betogardisti, ker samo ta mrhovina, ki je proti Slovence, je zmožna take hudočije.« In spet je zaklel ter dvignil pest proti Urhu.

»Vi moč, le nikar so ne jezite in ne razgrevajte. Človeku, ki preklinja Mater božjo kot pogubljenec, se prav malo poda zagovarjanje njene podobe in obsojanje tistih, ki so

jo ugrabili.« Tako je zagovarjal zet svojega prijatelja.

Zet: »Slišite, moj draga prijatelj, ali vas smem vprašati, koliko rožm venecv ste zmogli pred Marijino podobo, odkar je bila na Kosta-njevici in pozneje v stolnici?«

»Kaj mene briga molitev! Cerkve nisem videl od znotraj že 39 let. Rožni venec pa je za stare babe in jaz ne molim ne Boga, ki ga ni, ne Marije, ki je bila kot vsaka druga ženska, ce ne še slabša. Tukaj gre za »razon« in za slovenske pravice.« In spet je zaklel, nato pa nadaljeval: »Če a, ologardistična trska, tega ne razumeš, spadaš v rojbo z vsemi tistimi, ki so ukradli Marijo.«

Sraka: »Da, da, v rojbo z njimi! V rojbo škofa, kanonike in vse, ki so jim pomagali!!!« — se je drla kot obsedena.

Tisti hip je prišel bliže Bortolo Seapa in vtaknil svoj bradati obraz v prepraženo se skupino: »Ali ste ljudje ali »plebalja« brez pameti? Kaj tu rogovolite in obsojate, ko še prav nič ne veste, kdo je odnesel podobo? — In kaj se jezite na tiste, gospoda v stolnici? Ali mislite, da mora biti nesposoben tudi on, ker ste bedaki vi? Res ne vem, zakaj bi moral biti on kriv vseh nerodnosti, ki se zgodijo v deželi. Le vprašajte se vi, gorečniki za Marijo ne čast, kdaj ste se tako pohujševali, če jo kdo Marijo preklinjal, ciborije s hostijami vred iz cerkve kradel, ljudi odvažal in klal. Postite to zadevo ljudem, ki so za to postavljeni. Oni naj krivco iščejo in kaznujejo.«

Na te besede se je večina razšla. Sraka in Purselut sta pa nadaljevala s svojim vpitjem in sumničanjem na desno in levo.

Urh in Zefova družina pa so šli po mestu. Na vsak korak so morali poslušati domneve in sumničanja glede kriveev. Tudi oni so bili žalostni, da se je slovesnost prenosa milostne podobe tako podrla, a grdo govorjenje jih je le jezilo. Zlasti Urh je ugovarjal prodružnim sodbam in zagovarjal predvsem slovenske duhovnike, ker se mu je zdela taka sumnja najbolj krivična in neumna.

Ko je tako debatiral opoldne pri kosilu z nekimi Vipavkami, ki so prav posebno krivično natoleevale, je kar naenkrat opazil na steni velik papir z besedami: »Marijo je ukradel Urh, ki se je večer zvečer prikredel v mesto in se dolgo mudil pri belih duhovnikih!«

Urh se je naglo poslovil od Zefovih in se odpeljal s prvim vlakom, da ga ne bi še linčali.

In dan slovesnega prenosa milostne podobe na Sv. goro so se spre-menili v dan jeze, hude volje, obrekovanja, kletvine in sovraštva. Prav verna slika sedanje dobe, ki je bolna do blaznosti.

Hlapec Ferjan

Naslednjo noč je preklečala Milka pred podobo žalostne Matere božje v svoji spalnici; izmenoma je samo molila in jokala. Grozna dušna bridkost ji je stiskala srce. Niti za trenutek ni dvomila o Ferjanovi nedolžnosti. Neznosno se ji je zdelo, da bi moral biti dalj časa osumljen in morebiti celo trpeti kazen za koga drugega — krivega. In najbolj grenka je deklici misel na slovo. Kako nespametno se je obnašala! Saj ni rekla Ferjanu nobene ljubeznive besede, nobene besedice, ki bi izražala zaupanje in vero v njegovo nedolžnost. — »Ferjan, ali je mogoče?« Kako je moral sprajeti ta vzklík! Ali ni zvenel kot neznanje, kot dvom, kot obtožba? — Gotovo ga je Ferjan tako razumel. Deklica je obapno ječala, nato je zepet sočutno ihtela.

Osem tednov pozneje je stal Ferjan pred porotnim sodiščem. Ko so ubogega obtožena pripeljali v sodno dvorano, so se zgrozil in njegov blede obraz je še bolj pobledel. Dvorana je bila nabito polna ljudi in med vrstami je bil šum in šepet. Postavili so obtožena pred zeleno mizo, na kateri je stal križ in dve sveči. Pred njim so sedeli trije močje v uradni obleki in s strogim

izrazom na obrazu, na desno po dolgih klopek porotniki, na levo zagovornik. Zgoraj na galeriji se je gnetla glava pri glavi. Ferjan si ni upal pogledati ne na levo ne na desno in večkrat je držal roko pred čmi. Sodni predsednik je prišel z ostrim zaslisevanjem. Na njegova vprašanja je odgovarjal Ferjan s tresočim, a jasnim glasom.

»Ali ste vedeli za denar?«

»Seveda, saj sem ga sam prinesel iz posojilnice.«

»Ali ste vedeli, kam spravlja gospodinja denar?«

»Da. — Pri obračunih sem večkrat videl, da ga je stavila v levi predal omare.«

»Ali ni bilo nikogar tam, ko ste prišli s polja v hišo?«

»Nikogar nisem videl.«

»Potem ste udrli v sobo?«

»Da. — Hiša je bila v nevarnosti in hotel sem najprej rešiti denar, ker ima pač največjo vrednost.«

»Pripovedujte, kako je bilo nadalje!«

Ferjan je pripovedoval sedaj preprosto in po resnici, kot se je vse dogodilo. Nato je začel sodnik zopet izpraševati:

»Torej vztrajate pri svoji trditvi, da niste vedeli denarja in da ga niste dobili v roke?«

»Da — in to lahko prisežem pred Bogom in vsemi svetniki.«

»Nimate pravice, da bi prisegli. Ali ste videli dragocenosti, ki so bile potem pogrešane?«

»Ne.«

»Ali so bila vrata v sobo odprta, ko ste prišli?«

»Ne.«

»Ali je bil ključ v vratih?«

»Ne. Ker ni bilo ključa, sem menil, da so vrata zaklenjena, in sem jih hotel zato s silo odpreti; ko sem pa pritisnil za kljuko, so se odprla.«

»Zakaj ste vrata pri odhodu zaklenili?«

»Nisem jih zaklenil.«

»Pa vendar so bila po vašem odhodu zaklenjena!«

»Ne vem, kako je to mogoče; morabit se je ključavnica sama sprožila.«

»Potem ste šli v svojo lastno sobo?«

»Da, da vzamem svojo denarnico in uro.«

»Zakaj niste šli najprej v svojo lastno sobo, da bi rešili svoje stvari?«

»Ker pač niso imele moje stvari — stara žepna ura in nekaj desetice v denarnici — nobenega pomena v primeri z denarjem gospodinje.«

»Ali stó bili pozneje še kje sami?«

»Ne več — kvečjemu še nekaj minut zunaj v gozdiču.«

(Nadaljevanje prihodnjč)